

Opgave 2 Alter ego

Alter ego betekent 'ander ik'. Met een alter ego neemt iemand tijdelijk een andere identiteit aan.

Superman, Batman en de superster Lady Gaga zijn voorbeelden van alter ego's.

In de afbeelding hiernaast zie je de verandering van

journalist Clark Kent in Superman, die met zijn superkracht mensen redt.

Fans discussiëren al jaren over de kwestie of Superman het alter ego is van Clark of andersom. Het verhaal verandert als het vanuit de een of vanuit de ander wordt verteld. Voor stuntelaar Clark is het fijn om af en toe ook de stoere, zelfverzekerde Superman te zijn. Voor Superman is het nodig om zich als onopvallende journalist onder de mensen te kunnen begeven.

Deze verhouding tussen Clark en Superman is ook voor filosofen interessant als het gaat om persoonlijke identiteit.

Marya Schechtman spreekt in dit verband over de karakteriseringsvraag.

1p **8** Leg met de verhouding tussen Clark en Superman uit wat Schechtman bedoelt met de karakteriseringsvraag.

Derek Parfit heeft een psychologisch criterium voor persoonlijke identiteit.

1p **9** Geef aan wat dit criterium inhoudt.

1p **10** Leg met de verhouding tussen Clark en Superman uit dat de vraag naar persoonlijke identiteit volgens Parfit een lege vraag kan zijn.

Lois Lane, een collega van Clark, wordt verliefd op Superman. Clark baalt ervan dat Lois verliefd wordt op Superman, maar hém niet ziet staan. Hij wil door Lois gewaardeerd worden om wie hij is, maar hij wil de identiteit van Superman ook niet onthullen. Clark wordt daarom jaloers op zijn alter ego, maar schaamt zich voor zijn jaloezie.

Clark wordt verscheurd door zijn gevoelens. Uiteindelijk kiest hij ervoor om het algemeen belang van de heldendaden van Superman boven zijn privégevoelens te plaatsen.

Volgens Charles Taylor zou de door gevoelens verscheurde Clark op een moderne manier authentiek zijn. Het moderne ideaal van authenticiteit is volgens Taylor beïnvloed door zowel Rousseau als Herder.

4p **11** Geef deze twee invloeden weer.

Leg vervolgens uit dat deze twee invloeden herkenbaar zijn in het voorbeeld van Clark en Superman.

Batman is het alter ego van Bruce Wayne. Bruce kiest om twee redenen voor een alter ego.

De eerste reden is praktisch: hij wil niet dat het publiek weet dat Bruce en Batman dezelfde zijn.

De tweede reden heeft te maken met de zelfkennis dat hij als Bruce niet sterk genoeg is om een tragische gebeurtenis uit het verleden te verwerken. Hij was als jongetje namelijk getuige van de moord op zijn ouders. Hierdoor ontwikkelde hij het impliciete oordeel dat alle mensen slecht zijn. Deze wraakgevoelens zaten hem als Bruce enorm in de weg. Door het alter ego van Batman de misdadbestrijder in het leven te roepen, leerde hij zijn lichaam en zijn gevoelens te beheersen. Op die manier leerde Bruce omgaan met zijn verdriet.

Bruce blijkt in staat tot zelfregulatie. Het idee van zelfregulatie heeft elementen van de deliberatietheorie.

2p 12 Leg uit dat impliciete oordelen een bedreiging vormen voor de deliberatietheorie.

Leg vervolgens met de deliberatietheorie uit dat het alter ego van Bruce een voorbeeld is van zelfregulatie.

Popster Lady Gaga is het alter ego van Stefani Germanotta.

Tijdens een show in 2011 verscheen Germanotta opeens niet als Lady Gaga, maar als een mannelijk alter ego genaamd Jo Calderone.

Germanotta als zichzelf, als Lady Gaga en als Jo Calderone

Om ervoor te zorgen dat het publiek Jo zou beschouwen als een alter ego van Germanotta en niet van Lady Gaga, maakte ze van Jo het ex-vriendje van Lady Gaga, dat openlijk over hun privéleven zou vertellen.

Terwijl Germanotta bedacht wat een ex-vriendje irritant zou vinden aan Lady Gaga, realiseerde Germanotta zich dat Lady Gaga nooit open was geweest over hoe het voor haar was om een vrouw te zijn.

Het voelde voor Germanotta als een grote bevrijding om een paar dagen Jo te mogen zijn en te klagen over de beperkingen die Lady Gaga ervaart. Germanotta zegt daarover in een interview:

tekst 4

Tijdens mijn optreden en de dagen erna als Jo, mocht ik van mezelf via hem dingen bekennen over hoe het voor mij voelt om een vrouw te zijn, terwijl ik dat als Lady Gaga juist onderdruk. Het leek alsof Jo zich veel meer kon permitteren dan Lady Gaga; hij rookte en dronk bier op het podium, sprak over zijn gevoelens en gaf zelfs publiekelijk commentaar op Lady Gaga's liefdesleven. Dat heb ik zelf altijd privé gehouden... Ik was als Jo zelf helemaal aanwezig, ik was zelfs meer dan ooit helemaal mezelf.

naar: ladygaga.wikia.com - 2011

Germanotta beschrijft dat ze als Lady Gaga soms gevoelens onderdrukt. Volgens Nomy Arpaly is het onderdrukken van gevoelens niet altijd een vorm van zelfvervreemding.

- 2p 13 Geef met tekst 4 een argument voor de stelling dat Germanotta met het onderdrukken van haar gevoelens:
- in de praktijk **wel** van zichzelf vervreemdt, maar
 - volgens Arpaly **niet** noodzakelijk van zichzelf vervreemdt.

Na afloop van de show waarin ze als Jo Calderone optrad, deed Germanotta de volgende uitspraak: "Ik wil aantonen dat iedereen bestaat uit meerdere persoonlijkheden, die apart van elkaar bestaan." Paul Ricoeur maakt bij de vraag naar persoonlijke identiteit een onderscheid tussen ipse-identiteit en idem-identiteit.

- 2p 14 Leg met tekst 4 en de uitspraak van Germanotta uit dat er bij de alter ego's Lady Gaga en Jo Calderone:
- **geen** sprake is van idem-identiteit, maar
 - **wel** sprake kan zijn van ipse-identiteit.

Persoonlijke identiteit kun je op een metafysische, epistemologische en ethische manier benaderen. Vanuit elke benadering kun je een vraag stellen over de alter ego's van Germanotta.

Vanuit de metafysische benadering zou je bijvoorbeeld de vraag kunnen stellen: "Bestaan Jo Calderone en Lady Gaga als aparte identiteiten?"

Je vraagt dan immers naar het bestaan van de alter ego's.

- 1p 15 Geef een voorbeeld van zo'n vraag over Germanotta's alter ego's vanuit de epistemologische benadering en geef daarbij aan wat de vraag epistemologisch maakt.

- 1p 16 Geef een voorbeeld van zo'n vraag over Germanotta's alter ego's vanuit de ethische benadering en geef daarbij aan wat de vraag ethisch maakt.